

ARDEA Doradztwo Środowiskowe
Arkadiusz Kiszka
os. Wschód 4C/6
62-100 Wągrowiec
tel. 513 338 854
kontakt@ardea.net.pl
www.ardea.net.pl

Zadanie:

Budowa biometanowni wraz z instalacjami i urządzeniami technicznymi oraz pozostałą niezbędną infrastrukturą techniczną i towarzyszącą na działkach 41/1, 41/2, 41/3, 41/4, 41/5 w obrębie Góreczki, gmina Koźmin Wielkopolski

Lokalizacja:

Działki ewidencyjne nr 41/1 (część), 41/2, 41/3, 41/4, 41/5 obręb Góreczki, gmina Koźmin Wielkopolski, powiat krotoszyński, województwo wielkopolskie

Etap:

Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia

Dokument:

Inwentaryzacja przyrodnicza

Zlecniodawca:

EKOVI
ul. Mahoniowa 11/1
62-090 Rokietnica

Opracowanie:

Zakres	Imię i nazwisko	Podpisy
flora	mgr inż. Kalina Kiszka	
fauna	mgr Arkadiusz Kiszka	

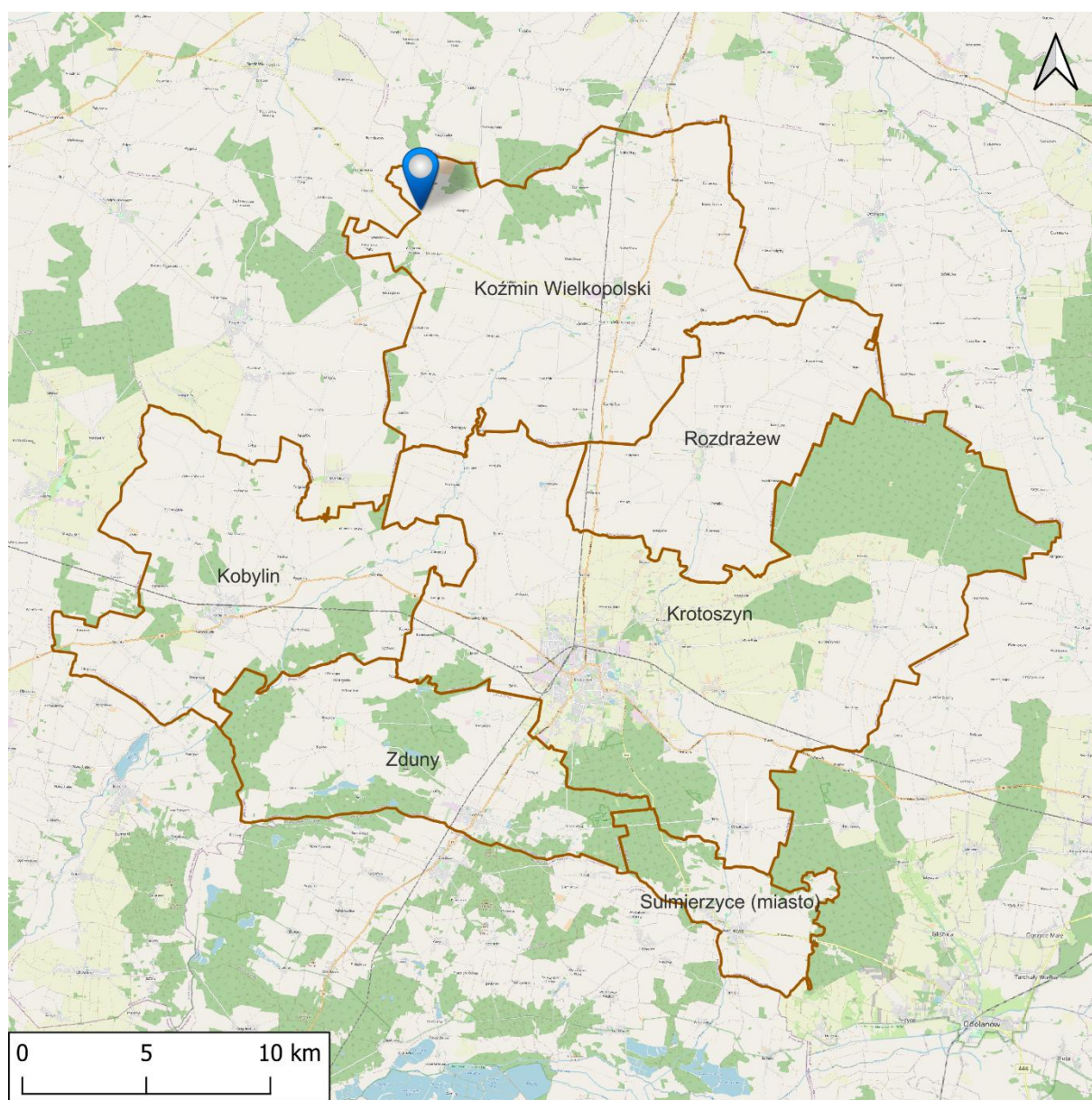
Wągrowiec, 7 maja 2026 r.

1. Cel i zakres opracowania

Niniejsze opracowanie powstało na potrzeby realizacji zadania, polegającego na budowie biometanowni wraz z instalacjami i urządzeniami technicznymi oraz pozostałą niezbędną infrastrukturą techniczną i towarzyszącą. Zadanie będzie realizowane na działkach 41/2, 41/3, 41/4, 41/5 oraz na części działki 41/1, obręb Góreczki, gmina Koźmin Wielkopolski, powiat krotoszyński, województwo wielkopolskie

Aktualnie teren inwestycyjny wykorzystywany jest jako rola, podobnie jak obszary sąsiednie.

Lokalizację przedsięwzięcia przedstawiono na poniższej rycinie.

Ryc. 1. Lokalizacja przedsięwzięcia na tle granic powiatu krotoszyńskiego.

Obszar planowanej inwestycji zlokalizowany poza obszarami chronionymi i korytarzami ekologicznymi o znaczeniu ponadregionalnym.

Celem opracowania było zinventaryzowanie siedlisk przyrodniczych oraz stanowisk cennych gatunków fauny i flory, znajdujących się w zasięgu oddziaływania inwestycji, w zakresie, w jakim było to możliwe w okresie letnim oraz wczesnowiosennym.

Ryc. 2. Obszar inwentaryzacji uwzględniający 2 sąsiadujące inwestycje oraz wytyczony wokół nich bufor badawczy.

Kontrole terenowe prowadzono zasadniczo w lipcu 2024 r. Zebrano wówczas informacje na temat wszystkich, aktywnych o tej porze roku taksonów. W maju 2026 r. wykonano kontrolę uzupełniającą, której celem było zweryfikowanie, czy w granicach terenu inwestycyjnego zaszły jakiegokolwiek zmiany siedliskowe, mogące wpłynąć na jego potencjał przyrodniczy. Listę kontroli terenowych zawiera tabela na kolejnej stronie.

Tab. 1. Daty kontroli terenowych oraz warunki pogodowe.

Data kontroli	Temperatura max (°C)	Wiatr	Zachmurzenie	Opady
10.07.2024	22	umiarkowany	duże	brak
24.07.2024	26	łagodny	umiarkowane	brak
07.05.2026	11	słaby	całkowite	deszcz

2. Prawne podstawy ochrony przyrody

Inwentaryzacje i ekspertyzy przyrodnicze powstają w oparciu o następujące akty prawne:

- ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2026 r., poz. 13);
- ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r., poz. 1112 z późn. zm.);
- rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 17 marca 2022 r. w sprawie formatu dokumentu zawierającego wyniki inwentaryzacji przyrodniczej oraz formatu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko (DZ. U. z 2022 r., poz. 652).

Ustawa o ochronie przyrody reguluje kwestie ochrony obszarowej i gatunkowej, natomiast ustawa o udostępnianiu informacji i środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, w dziale dotyczącym raportów o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, opisuje zakres inwentaryzacji przyrodniczych. Zgodnie z treścią art. 66. raport obejmuje wyniki inwentaryzacji przyrodniczej, przez którą rozumie się zbiór badań terenowych przeprowadzonych na potrzeby scharakteryzowania elementów środowiska przyrodniczego, jeżeli została przeprowadzona, wraz z opisem zastosowanej metodyki. Wyniki inwentaryzacji przyrodniczej wraz z opisem metodyki stanowią załącznik do raportu.

W prawie krajowym oprócz ustawy o ochronie przyrody funkcjonują 3 akty prawne, regulujące kwestie ochrony gatunkowej:

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2022 r., poz. 2380);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r., poz. 1409);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r., poz. 1408).

W stosunku do dziko występujących gatunków zwierząt objętych ochroną ścisłą lub częściową, wprowadzono m. in. następujące zakazy:

- umyślnego zabijania,

- umyślnego okaleczania lub chwytania,
- umyślnego niszczenia ich jaj lub form rozwojowych,
- zbierania, pozyskiwania, przetrzymywania lub posiadania okazów gatunków,
- niszczenia siedlisk lub ostoi, będących ich obszarem rozrodu, wychowu młodych, odpoczynku, migracji lub żerowania,
- niszczenia, usuwania lub uszkodzania gniazd, mrowisk, nor, legowisk, żeremi, tam, tarlisk, zimowisk lub innych schronień,
- umyślnego uniemożliwiania dostępu do schronień,
- umyślnego przemieszczania z miejsc regularnego przebywania na inne miejsca.

Ponadto w stosunku do gatunków szczególnie wrażliwych, wprowadzono zakaz umyślnego płoszenia lub niepokojenia w miejscach noclegu, w okresie lęgowym w miejscach rozrodu lub wychowu młodych.

Rozporządzenia w sprawie ochrony gatunkowej roślin oraz ochrony gatunkowej grzybów, wprowadzają podobne regulacje prawne w stosunku do okazów chronionych, m. in.:

- umyślnego niszczenia,
- umyślnego zrywania lub uszkodzania,
- niszczenia siedlisk,
- umyślnego przemieszczania w środowisku przyrodniczym.

Odstępstwa od ww. zakazów możliwe są dopiero po uzyskaniu stosownych zezwoleń z regionalnej dyrekcji ochrony środowiska. Zgodnie z art. 131 pkt 14 ustawy o ochronie przyrody, naruszenie zakazów w stosunku do gatunków chronionych, skutkować może karą aresztu lub grzywny.

Ochrona zwierząt, poza zasadami określonymi w ww. aktach, realizowana jest również w oparciu o ustawę z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie (Dz. U. z 2023 r., poz. 1082 z późn. zm.) oraz jej akt wykonawczy, czyli Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 marca 2005 r. w sprawie ustalenia listy gatunków zwierząt łownych. Ochrona ta polega m. in. na:

- zwalczaniu kłusownictwa i wszelkich zjawisk szkodnictwa łowieckiego,
- zakazie – poza polowaniami i odłowami, sprawdzianami pracy psów myśliwskich, a także szkoleniami ptaków łowczych i psów myśliwskich, organizowanymi przez Polski Związek Łowiecki – płoszenia, chwytania, przetrzymywania, ranienia i zabijania zwierzyny,
- zakazie wybierania i posiadania jaj i piskląt, wyrabiania i posiadania wydmuszek oraz niszczenia legowisk, nor i gniazd ptasich.

Poza ochroną gatunkową w Polsce obowiązuje ochrona obszarowa, którą scharakteryzowano w kolejnym rozdziale.

3. Obszary chronione i korytarze ekologiczne

3.1. Obszary chronione

Rodzaje obszarów chronionych opisano w ustawie o ochronie przyrody. Poniżej przedstawiono ich krótką charakterystykę zaczerpniętą z definicji ustawowych:

- 1) parki narodowe – obejmują obszary wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, społecznymi, kulturowymi i edukacyjnymi, o powierzchni nie mniejszej niż 1000 ha, na których ochronie podlega cała przyroda oraz walory krajobrazowe. Tworzy się je w celu zachowania różnorodności biologicznej, zasobów, tworów i składników przyrody nieożywionej i walorów krajobrazowych, przywrócenia właściwego stanu zasobów i składników przyrody oraz odtworzenia zniekształconych siedlisk przyrodniczych, siedlisk roślin, siedlisk zwierząt lub siedlisk grzybów;
- 2) rezerваты przyrody - obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi;
- 3) parki krajobrazowe - obejmują obszary chronione ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania, popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju;
- 4) obszary chronionego krajobrazu - obejmują tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych;
- 5) sieć obszarów Natura 2000 obejmuje:
  - obszary specjalnej ochrony ptaków;
  - specjalne obszary ochrony siedlisk;
  - obszary mające znaczenie dla Wspólnoty;

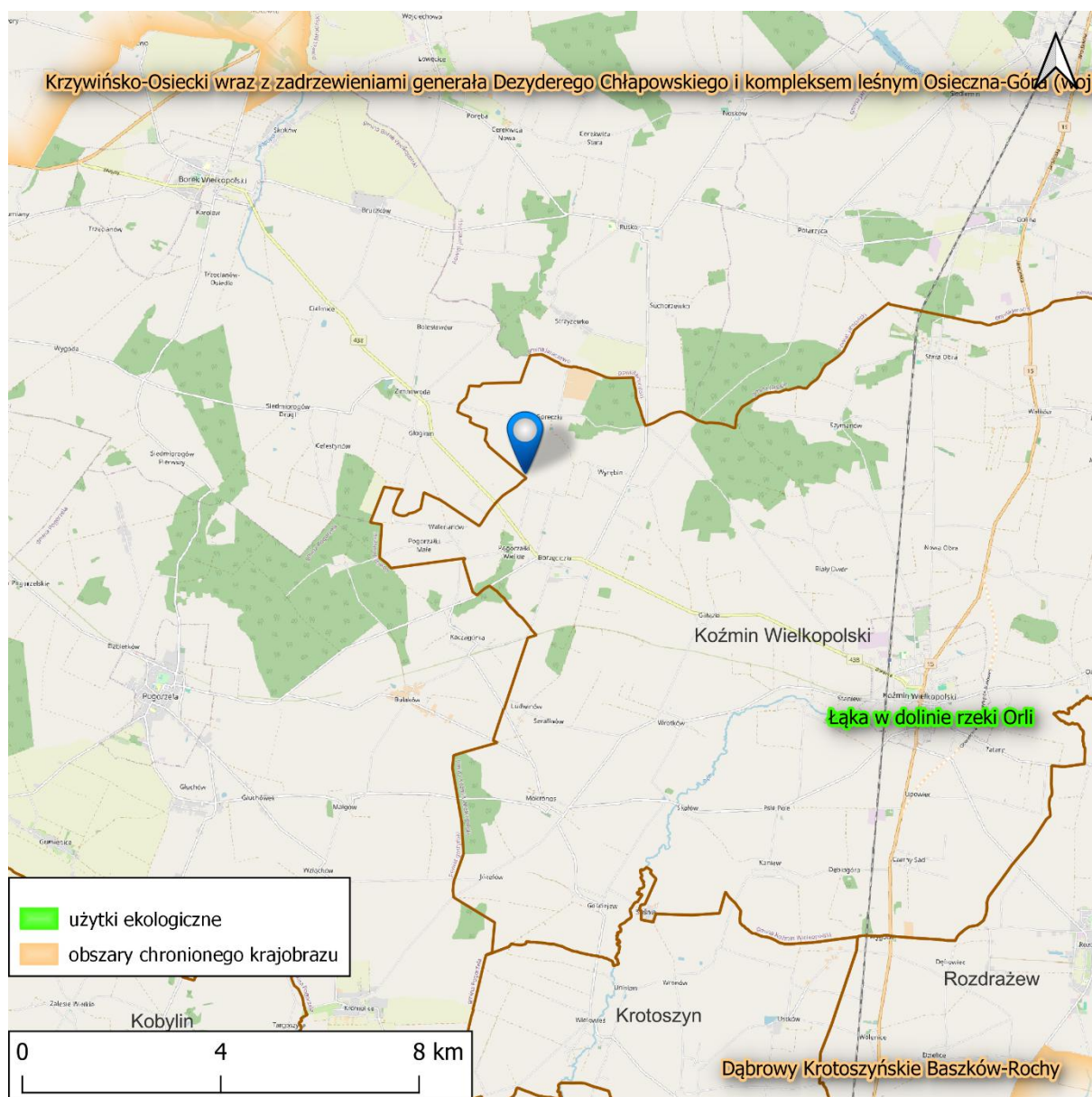
Obszary Natura 2000 utworzono w celu zachowania określonych typów siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, które uważa się za cenne i zagrożone wyginięciem w skali całej Europy. Podstawą funkcjonowania obszarów „naturowych” są 2 europejskie dyrektywy:

- dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa, zwana dyrektywą ptasią – określa kryteria do wyznaczania ostoi dla gatunków ptaków zagrożonych wyginięciem,

- dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, zwana dyrektywą siedliskową – ustala zasady ochrony pozostałych gatunków zwierząt, a także roślin i siedlisk przyrodniczych oraz procedury ochrony obszarów szczególnie ważnych przyrodniczo.
- 6) stanowiska dokumentacyjne – niewyodrębniające się na powierzchni lub możliwe do wyodrębnienia, ważne pod względem naukowym i dydaktycznym, miejsca występowania formacji geologicznych, nagromadzeń skamieniałości lub tworów mineralnych, jaskinie lub schroniska podskalne wraz z namuliskami oraz fragmenty eksploatowanych lub nieczynnych wyrobisk powierzchniowych i podziemnych;
  - 7) użytki ekologiczne – zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej – naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania;
  - 8) zespoły przyrodniczo-krajobrazowe – fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na ich walory widokowe lub estetyczne.

Dla parków narodowych, rezerwatów przyrody i parków krajobrazowych sporządza się i realizuje plan ochrony. Dla obszarów Natura 2000 sporządza się plany zadań ochronnych.

Teren inwestycyjny zlokalizowany jest poza obszarami chronionymi. Na rycinie nr 3 przedstawiono położenie planowanej inwestycji względem granic najbliższych obszarów chronionych.

Ryc. 3. Położenie terenu inwestycyjnego na tle najbliższych obszarów chronionych (opracowanie własne na podstawie plików dostępnych na stronie gdos.gov.pl).

3.2. Korytarze ekologiczne

Wyznaczenie i ochrona korytarzy ekologicznych, zapewnia zachowanie funkcjonalnej łączności w warunkach powszechnej obecnie fragmentacji środowiska. Korytarze ekologiczne to obszary umożliwiające przemieszczanie się roślin i zwierząt pomiędzy siedliskami. Główne cele wyznaczania i ochrony korytarzy to:

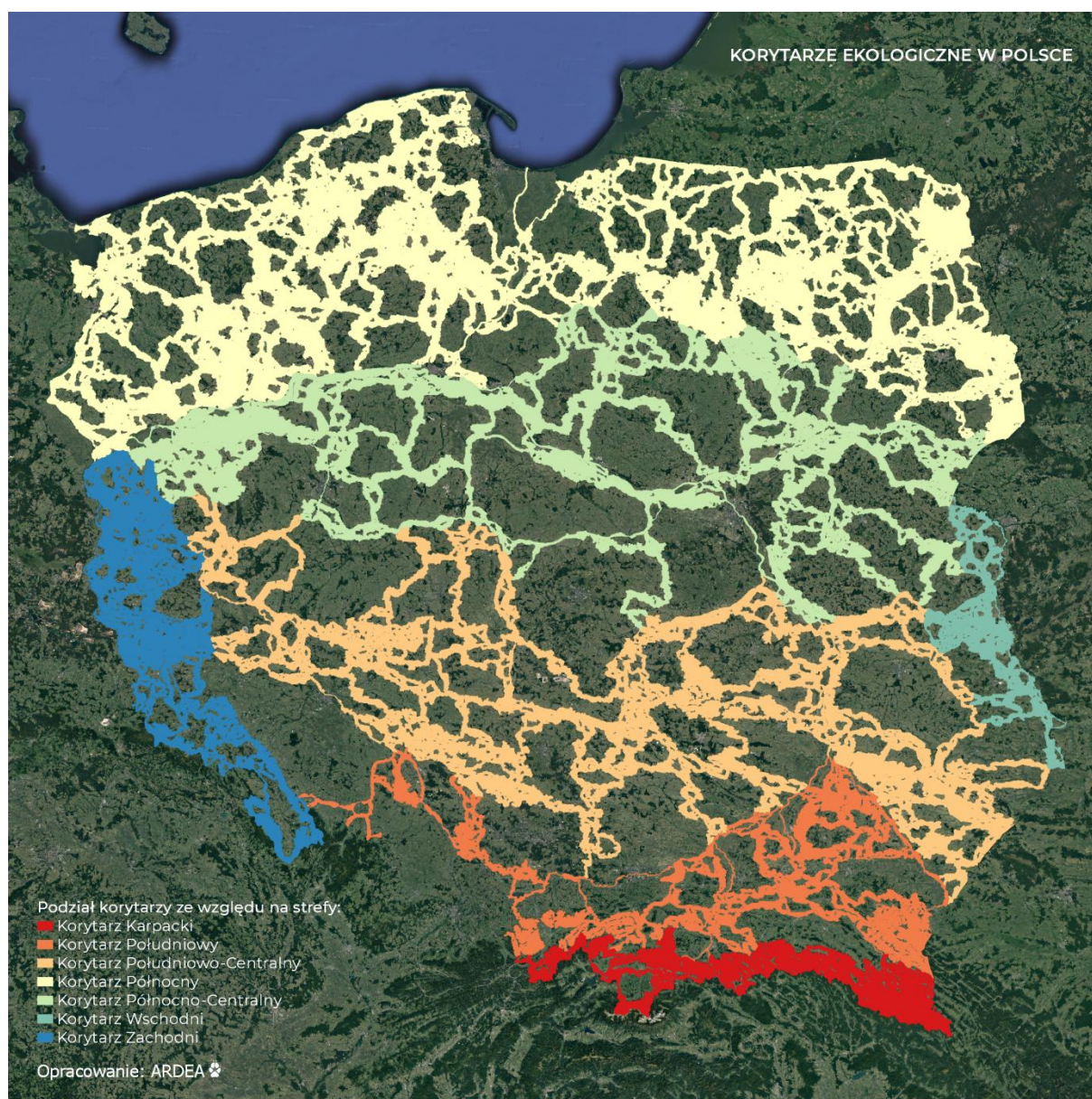
- przeciwdziałanie izolacji obszarów przyrodniczo cennych i zapewnienie funkcjonalnych połączeń między poszczególnymi regionami kraju,
- zapewnienie możliwości funkcjonowania stabilnych populacji gatunków roślin i zwierząt,
- ochrona i odbudowa bioróżnorodności w kraju i Europie,

- stworzenie spójnej sieci obszarów chronionych, które zapewnią optymalne warunki do życia możliwie dużej liczbie gatunków.

Stworzona w 2011 r. mapa korytarzy ekologicznych w Polsce, wyróżnia siedem korytarzy głównych, które stanowią odcinki korytarzy paneuropejskich, a ich rolą jest zapewnienie łączności ekologicznej w skali kraju i kontynentu (Jędrzejewski 2009; Jędrzejewski i in. 2011):

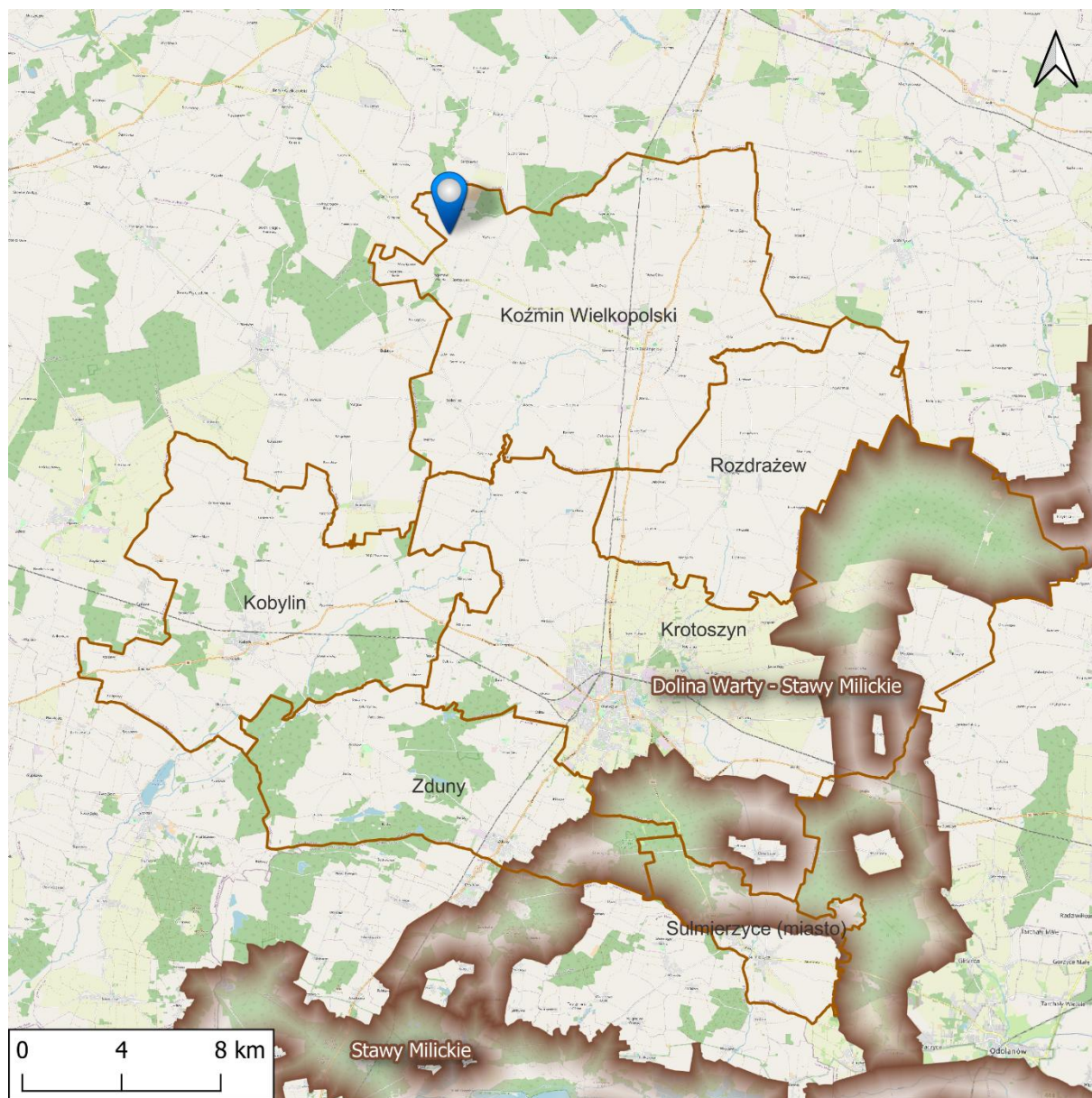
- Korytarz Północny (KPN),
- Korytarz Północno-Centralny (KPnC),
- Korytarz Południowo-Centralny (KPdC),
- Korytarz Zachodni (KZ),
- Korytarz Wschodni (KW),
- Korytarz Południowy (KPd),
- Korytarz Karpacki (KK).

Ryc. 4. Sieć korytarzy ekologicznych w Polsce.

Teren inwestycyjny położony jest poza granicami korytarzy ekologicznych o zasięgu ponadregionalnym.

Ryc. 5. Teren inwestycyjny na tle korytarzy ekologicznych o znaczeniu ponadregionalnym (źródło: korytarze.pl).

3.3. Literatura

Jędrzejewski W., Nowak S., Stachura K., Skierczyński M., Mysłajek R., Niedziakowski K., Jędrzejewska B., Wójcik J., Zalewska H., Pilot M. 2005. Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską sieć Natura 2000 w Polsce. Opracowanie wykonane dla Ministerstwa Środowiska, Program Phare PL010502, Zakład Badania Ssaków PAN, Białowieża.

Jędrzejewski W. 2009. Sieć korytarzy ekologicznych łączących obszary chronione w Polsce. Zakład Badania Ssaków Polskiej Akademii Nauk. Białowieża.

Jędrzejewski W., Nowak S., Stachura K., Skierczyński M., Mysłajek R. W., Niedziałkowski K., Jędrzejewska B., Wójcik J. M., Zalewska H., Pilot M., Górny M., Kurek R.T., Ślusarczyk R. 2011. Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce. Zakład Badania Ssaków PAN, Białowieża.

Mead C., Ogilvie M., Jackson B., Jackson J., Fullagar P., Oatley T. 2007. Atlas migracji ptaków. Muza S.A., Warszawa.

Richling A., Solon J., Macias A., Balon J., Borzyszkowski J., Kistowski M. (red.) 2021. Regionalna geografia fizyczna Polski. Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. z 2011 r., Nr 25, poz. 123 z późn. zm.).

Wojciechowski K. 2002. Klasyfikacja i znaczenie korytarzy ekologicznych. W: Kozłowski S., Kuśmierczyk J. (red) Bug rzeka, która łączy. Ekologiczny klub UNESCO. Pracownia na rzecz bioróżnorodności, Piaski.

4. Rośliny (w tym mchy), lichenobiota oraz zbiorowiska roślinne

4.1. Metodyka

Badanie terenowe obejmowały inwentaryzację:

- chronionych siedlisk przyrodniczych Natura 2000 z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej 92/43/EWG;
- gatunków roślin naczyniowych;
- gatunków grzybów wielkoowocnikowych i zlichenizowanych.

Na terenie inwestycyjnym została przeprowadzona inwentaryzacja gatunków flory naczyniowej oraz siedlisk przyrodniczych w oparciu o powszechnie stosowaną metodę marszrutową. Przy lokalizacji stanowisk gatunków flory i siedlisk przyrodniczych używany był wspomagający odbiornik GPS.

Identyfikacja typów roślinności (fitocenozy) dokonana została w oparciu o klucz do identyfikacji zbiorowisk roślinnych, uwzględniający głównie kryterium gatunków wskaźnikowych (Matuszkiewicz 2008). Zidentyfikowane w ten sposób jednostki fitosocjologiczne (syntaksony) są również wyznacznikami typów siedlisk przyrodniczych, wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Siedliskowej. Nazewnictwo roślin jest zgodne z publikacją Vascular plants of Poland. An annotated check-list (Mirek i in. 2020).

Prace terenowe prowadzone na potrzeby inwentaryzacji lichenobioty prowadzone były, podobnie jak w przypadku badań florystyczno-siedliskowych, metodą marszrutową. Penetrowane były wszystkie siedliska, w których mogą występować grzyby (w tym grzyby zlichenizowane).

4.2. Zbiorowiska roślinne i siedliska przyrodnicze

Obszar planowanej inwestycji to jednolita biochora pól uprawnych, w trakcie badań wykorzystywana pod uprawę zbóż. Z uprawą związane są zbiorowiska kadłubowe chwastów upraw zbożowych z roślinnością charakterystyczną dla rzędu *Centauretalia cyanii* oraz klasy *Stelarietea mediae*. W trakcie inwentaryzacji na obszarze planowanej inwestycji nie wyróżniono zgrupowań tworzących niższe syntaksony, ze względu na brak gatunków charakterystycznych i wyróżniających dla poszczególnych zespołów.

Obszar planowanej inwestycji ze wszystkich stron otoczony jest polami uprawnymi. Po stronie północnej oraz zachodniej brak jakichkolwiek granic, np. w postaci miedz, które wyraźnie odcinałyby działki inwestycyjne od działek sąsiednich – całość stanowi zwarta agrocenozę. Od strony południowej granicę wyznacza polna droga z roślinnością o fizjonomii trawiastej. Wschodnią granicę wyznacza rów melioracyjny, wzdłuż którego wykształciły się głównie azotolubne zbiorowiska wysokich bylin, klasy *Artemisietea vulgaris* oraz ciepłolubne zarośla tarniny.

Fot. 1. Zbiorowiska segetalne terenu inwestycyjnego.

Na krótkim odcinku rowu wzdłuż wschodniej granicy terenu inwestycyjnego, występuje szuwar z manną mielec (Ass. *Glycerietum maximae*), zbiorowisko z chmielem zwyczajnym (zb. *Humulus lupulus*) oraz zespół pokrzywy i kielisznika zaroślowego (Ass. *Urtico-Calystegietum sepium*). Ostatnia fitocenoza to identyfikator fitosocjologiczny siedliska 6430 ziółorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziółorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*). Ziółorośla niżowe zlokalizowane są głównie w dolinach dużych rzek lub na brzegach zbiorników wodnych. Występują na glebach żyznych i wilgotnych lub mokrych, zasobnych w

azot. Omawiane ziołorośla tworzą charakterystyczne zbiorowiska welonowe, czyli wąskie okrajki roślin czepnych, pomiędzy szuwarami a zaroślami wiklinowymi oraz łągami wierzbowymi. Należy zaznaczyć, że zmienność ziołorośli niżowych jest słabo opisana i nadal nie jest jasne, które z nich można uznać za siedlisko 6430.

Fot. 2. Fragment zbiorowisk wzdłuż rowu melioracyjnego.

Kontrola wykonana w maju 2026 r. wykazała brak zmian na omawianym terenie.

Fot. 3. Widok od strony południowej na zachodnią część terenu inwestycyjnego.

Fot. 4. Widok od strony południowej na wschodnią część terenu inwestycyjnego.

Fot. 5. Szpaler tarniny wzdłuż wschodniej granicy terenu inwestycyjnego.

4.3. Chronione gatunki roślin naczyniowych oraz mszaków

Na terenie inwestycyjnym nie stwierdzono chronionych, zagrożonych ani rzadkich roślin naczyniowych oraz mchów.

4.4. Chronione gatunki grzybów wielkoowocnikowych i zlichenizowanych.

Na terenie inwestycyjnym nie stwierdzono jakichkolwiek grzybów wielkoowocnikowych oraz zlichenizowanych.

4.5. Literatura

Cieśliński S., Czyżewska K., Fabiszewski J. 2003. Red List of extinct and threatened lichenes in Poland. *Monographiae Botanicae*, vol. 91: 13-49.

Fałtynowicz W., Czarnota P., Krzewicka B., Wilk K., Jabłońska A., Oset M., Ossowska E.A., Śliwa L., Kukwa M. 2024. Lichenes of Poland. A fifth annotated checklist. W. Szafer Institute of Botany, Polish Academy of Sciences, Kraków.

Gerhardt E. 2023. *Grzyby*. Wydawnictwo Molpharma, Ustroń.

Jäger E. J., Müller F., Ritz C. M., Welk E., Wesche K. 2017. *Rothmaler - Exkursionsflora von Deutschland. Gefäßpflanzen: Atlasband*. Springer Spektrum.

Kaźmierczakowa R., Zarzycki K., Mirek Z. 2014. *Polska czerwona księga roślin*. Instytut Ochrony Przyrody PAN, Kraków.

Kaźmierczakowa R., Bloch-Orłowska J., Celka Z., Cwener A., Dajdok Z., Michalska-Hejduk D., Pawlikowski P., Szczęśniak E., Ziarnik K. 2016. *Polska czerwona lista paprotników i roślin kwiatowych. Polish red list of pteridophytes and flowering plants*. Instytut Ochrony Przyrody Polskiej Akademii Nauk, Kraków.

Kujawa A., Ruszkiewicz-Michalska M., Kałucka I. (red.). 2020 *Grzyby chronione Polski. Rozmieszczenie, zagrożenia, rekomendacje ochronne*. Instytut Środowiska Rolniczego i Lesnego Polskiej Akademii Nauk, Poznań.

Lüth M. 2019. *Mosses of Europe – A photographic flora. Volume 1-3*. Freiburg.

Matuszkiewicz W. 2014. *Przewodnik do oznaczania zbiorowisk roślinnych Polski*. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.

Mirek Z., Zarzycki K., Wojewoda W., Szeląg Z. (red.). 2006. *Red list of plants and fungi in Poland. Czerwona lista roślin i grzybów Polski*. Kraków: Instytut Botaniki im. W. Szafera, Polska Akademia Nauk.

Mirek Z., Piękoś-Mirkowa H., Zając A., Zając M. 2020. *Vascular plants of Poland. An annotated checklist*. Instytut Botaniki im. W. Szafera Polskiej Akademii Nauk, Kraków.

Nawara Z. 2012. *Flora Polski. Rośliny łąkowe*. Multico Oficyna Wydawnicza Sp. z o.o., Warszawa.

Piękoś-Mirkowa H., Mirek Z. 2018. *Flora Polski. Rośliny chronione*. Multico Oficyna Wydawnicza Sp. z o.o., Warszawa.

Snowarski M. 2024. *Atlas roślin Polski* – www.atlas-roslin.pl.

Sudnik-Wójcikowska B. 2011. *Flora Polski. Rośliny synantropijne*. Multico Oficyna Wydawnicza Sp. z o.o., Warszawa.

Wysocki C., Sikorski P. 2014. *Fitosocjologia stosowana w ochronie i kształtowaniu krajobrazu*. Wydawnictwo SGGW, Warszawa.

5. Entomofauna

5.1. Metodyka

Celem opracowania było zinventaryzowanie cennych gatunków owadów oraz ich siedlisk, zasiedlających zarówno teren inwestycyjny jak i obszary potencjalnego oddziaływania planowanego przedsięwzięcia.

Owady inwentaryzowano nieinwazyjnie, poprzez obserwacje bezpośrednie różnych stadiów rozwojowych. W miarę możliwości gatunki oznaczano na miejscu lub na podstawie sporządzonej dokumentacji fotograficznej, przy użyciu obiektywu z funkcją macro.

Motyle dzienne obserwowano w locie i fotografowano w miejscach żerowania lub odpoczynku. Ponadto na odpowiednich gatunkach roślin żywicielskich, metodą na upatrzonego wyszukiwano stadia preimaginalne.

W przypadku błonkówek (Hymenoptera) zwracano uwagę na osobniki żerujące oraz wyszukiwano ich gniazda.

Pozostałe taksony wyszukiwano metodą na upatrzonego.

5.2. Wyniki

W 2024 r. w granicach planowanego przedsięwzięcia zaobserwowano pojedyncze owady, głównie z rzędu muchówek (Diptera). Prowadzona kontrola przypadła na czas po skoszeniu zboża, gdzie jedynym dostępnym siedliskiem było ściernisko. Poza muchówkami, na obrzeżach terenu od strony południowej, obserwowano pojedyncze koniki *Chorthippus* spp. z grupy *biguttulus*.

Analogiczna sytuacja miała miejsce w strefie buforowej, bowiem od strony południowej, zachodniej oraz północnej również znajdowały się ścierniska. Jedyne siedlisko sprzyjające występowaniu owadów znajdowało się wzdłuż rowu melioracyjnego i obejmowało pasy ziołorośli i roślinności zanurzonej. Zaobserwowano w tym miejscu 3 gatunki ważek (pałątka pospolita *Lestes sponsa*, tężnica wytworna *Ischnura elegans*, łunica czerwona *Pyrrhosoma nymphula*), 5 gatunków motyli dziennych (rusałka pokrzywnik *Aglais urticae*, rusałka admirał *Vanessa atalanta*, bielinek kapustnik *Pieris brassicae*, przestrojnik trawnik *Aphantopus hyperantus*, strzępotek ruczajnik *Coenonympha pamphilus*), 1 gatunek trzmiela (trzmiel kamiennik *Bombus lapidarius*) oraz liczne chrząszcze z rodziny ryjkowcowatych (Curculionidae), biedronkowatych (Coccinellidae) oraz skórnikowatych (Dermestidae).

Jedynym chronionym taksonem stwierdzonym na badanym terenie, był wspomniany wcześniej trzmiel kamiennik, który w Polsce objęty jest ochroną częściową.

Kontrola wykonana na początku maja 2026 r. nie wniosła nowych, istotnych stanowisk. Niska temperatura wpływała na małą aktywność owadów ale przede wszystkim należy zwrócić uwagę, że teren inwestycyjny nie oferował na tym etapie jakichkolwiek siedlisk sprzyjających tej gromadzie. Pojedyncze owady

obserwowano jedynie w zaroślach tarniny. Były wśród nich bielinki kapustniki, strzepotek ruczajnik oraz niewykazany wcześniej na tym terenie trzmiel ziemny *Bombus terrestris*, który – podobnie jak trzmiel kamiennik – podlega częściowej ochronie gatunkowej.

Fot. 6. Trzmiel kamiennik *Bombus lapidarius* w strefie buforowej.

5.3. Literatura

Buszko J., Masłowski J. 2008. Motyle dzienne Polski. Wydawnictwo Koliber & Jarosław Buszko, Janusz Masłowski, Nowy Sącz.

Dijkstra K-D B. 2014. Field Guide to the Dragonflies of Britain and Europe. British Wildlife Publishing, Gillingham.

Fischer J., Steinlechner D., Zehm A., Poniadowski D., Fartmann T., Beckmann A. Stettmer C. 2020. Die Heuschrecken Deutschlands und Nordtirols. Bestimmen – Beobachten – Schützen. Quelle & Meyer Verlag GmbH & Co., Wiebelsheim.

Głowaciński Z. (red.) & Nowacki J. 2004. Polska czerwona księga zwierząt. Bezkręgowce, Instytut Ochrony Przyrody PAN w Krakowie oraz Akademia Rolnicza im. A. Cieszkowskiego w Poznaniu.

Herczek A., Gorczyca J. 2000. Lądowe ślimaki Polski. Przegląd wybranych gatunków. Wydawnictwo Kubajak, Krzeszowice.

Krzysztofiak A., Krzysztofiak L., Pawlikowski T. 2004. Trzmiel Polski - przewodnik terenowy. Stowarzyszenie Człowiek i Przyroda, Suwałki.

Łabędzki A. 2018. Ważki różnoskrzydłe (Odonata, Anisoptera) borów sosnowych Polski. Wydawnictwo Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, Poznań.

Sardet É., Roesti C., Braud Y. 2021. Grasshoppers of Britain and Western Europe. A photographic guide. Bloomsbury Publishing Plc, London.

Tolman T., Lewington R. 2009. Collins butterfly guide: the most complete guide to the butterflies of Britain and Europe. HarperCollins Publishers, London.

Żurawlew P., Orzechowski R., Grobelny S., Brodacki M., Radzikowski P., Kutera M. 2024. Prostoskrzydłe (Orthoptera) Polski; <https://orthoptera.entomo.pl>

6. Herpetofauna

6.1. Metodyka

Badania płazów polegały na wyszukiwaniu potencjalnych siedlisk, tj. cieków wodnych czy zbiorników, zarówno w terenie jak i poprzez analizę ortofotomap i skanów map rastrowych.

Obecność gadów wykrywano poprzez obserwację osobników dorosłych lub młodocianych (żywych lub martwych) lub znajdowane wylinki. Gady wyszukiwano przede wszystkim metodą marszrutową, obserwując potencjalne siedliska.

6.2. Charakterystyka herpetofauny

Na terenie inwestycyjnym ani w jego bezpośrednim sąsiedztwie nie stwierdzono płazów. Warunki siedliskowe nie odpowiadają wymogom siedliskowym zarówno na etapie zimowania jak i rozrodu. Płazy mogą pojawić się na terenie inwestycyjnym również na etapie tzw. fazy lądowej, czyli okresu, w trakcie którego wybrane gatunki płazów porzucają zbiorniki wodne po odbytych godach, aby dalszą część aktywności sezonowej spędzić na lądzie w poszukiwaniu pokarmu. Przykładowo uprawy rolne i nieużytki sprzyjają żerowaniu niektórych gatunków płazów, w tym grzebiuszki ziemnej, ropuchy paskówki czy ropuchy zielonej, przy czym ich obecność uzależniona jest od zasobności żerowisk w bezkręgowce. Na terenie inwestycyjnym płazów nie stwierdzono w trakcie żerowania, a mając na względzie mało różnorodną i nieliczną bazę żerową, ich obecność na omawianym terenie należy uznać za mało prawdopodobną.

Płazów nie znaleziono również w rowach melioracyjnych, pomimo tego, że wiosną 2026 r. na krótkich odcinkach znajdowała się woda.

W trakcie prac terenowych nie zaobserwowano również gadów, w tym dość szeroko rozpowszechnionej jaszczurki zwinki *Lacerta agilis*, której spodziewano się na miedzach i w zbiorowiskach skrajnych wokół obszaru planowanej inwestycji.

Fot. 7. Stan wód w rowie melioracyjnym.

6.3. Literatura

Beebee T. 2013. Amphibians and reptiles. Pelagic Publishing.

Blab J., Vogel H. 1999. Płazy i gady Europy Środkowej. Multico Oficyna Wydawnicza, Warszawa.

Glandt D. 2014. Heimische Amphibien. Bestimmen – Beobachten – Schützen. Aula-Verlag, Wiebelsheim.

Głowaciński Z., Sura P. (red.) 2018. Atlas płazów i gadów Polski. Status - rozmieszczenie - ochrona. Wydawnictwo Naukowe PWN SA, Warszawa.

Juszczyk W. 1987. Płazy i gady krajowe. Część 1. Wiadomości ogólne. Wydanie drugie zmienione. PWN, Warszawa.

Juszczyk W. 1987. Płazy i gady krajowe. Część 3. Gady - Reptilia. Wydanie drugie zmienione. PWN, Warszawa.

Klimaszewski K. 2013. Fauna Polski. Płazy i Gady. Multico Oficyna Wydawnicza, Warszawa.

Makomaska-Juchiewicz M., Baran P. (red.). 2012. Monitoring gatunków zwierząt. Przewodnik metodyczny. Część III. GIOŚ, Warszawa.

Speybroeck J., Beukema W., Bok B., Van Der Voort J. 2016. Field Guide to the Amphibians & Reptiles of Britain and Europe. Bloomsbury.

7. Awifauna

7.1. Metodyka

Kontrole opierające się głównie na wokalizacji i obserwacjach bezpośrednich, prowadzono w szczytowych godzinach aktywności wokalne poszczególnych gatunków. Do nanoszenia aktywnych ptaków używano urządzenia GPS, w którym opisywano rodzaj aktywności i liczbę zaobserwowanych ptaków. Informacje o stałych stanowiskach uzyskano m. in. w wyniku analizy zebranych danych w GIS. Kontrolę terenu w 2024 r. prowadzono po zakończonych żniwach, zatem wykrycie gatunków lęgowych na większości badanego terenu było niemożliwe. Za to wiosną 2026 r. wykazano kilka par na stanowiskach lęgowych, zarówno na terenie inwestycyjnym jak i w buforze.

W trakcie kontroli wykorzystywano lornetkę Kowa BDII-XD 10-42 oraz aparat cyfrowy z teleobiektywem.

7.2. Awifauna lęgowa

Siedliska pól uprawnych w okresie lęgów sprzyjają występowaniu kilku gatunków ptaków, przy czym potencjalny skład gatunkowy uzależniony jest od konkretnej uprawy. Na otwartych polach uprawnych dominuje skowronek *Alauda arvensis*, ale pojawiają się również pliszka żółta *Motacilla flava*, potrzyszcz *Emberiza calandra*, kuropatwa *Perdix perdix*, przepiórka *Coturnix coturnix* (współdominująca). Na polach z lucerną i kukurydza lokalnie gniazduje świergotek łąkowy *Anthus pratensis*, pokląskwa *Saxicola rubetra* i derkacz *Crex crex*, jak również błotniak łąkowy *Circus pygargus*. W uprawach rzepaku coraz częściej pojawia się potrzosz *Emberiza schoeniclus*, łozówka *Acrocephalus palustris* i cierniówka *Sylvia curruca*. Z kolei na wilgotnych polach, np. na późno zasiewanych polach kukurydzy do lęgów przystępuje sieweczka rzeczna *Charadrius dubius* oraz czajka *Vanellus vanellus*.

W 2024 r. kontrola ornitologiczna przypadła na okres późniwny, dlatego ptaków lęgowych na terenie inwestycyjnym nie stwierdzono. Ptaki lęgowe zaobserwowano natomiast w granicach rowu melioracyjnego. Był to wspomniany wcześniej potrzyszcz (1 para) oraz łozówka *Acrocephalus palustris* (1 para). Pozostałe gatunki obserwowano wyłącznie w trakcie przelotu bądź żerowania na terenie inwestycyjnym i w jego sąsiedztwie.

W maju 2026 r. na obszarze planowanej inwestycji zaobserwowano jedną parę skowronka. Zgodnie z kryteriami lęgowości ptaków, obserwacja taka uznawana jest za lęg prawdopodobny (kategoria B lęgowości). Z kolei w strefie buforowej odnotowano obecność pliszki żółtej (2 pary w uprawie rzepaku), potrzyszcz, cierniówki *Curruca communis* (po jednej parze w zaroślach tarniny) oraz dwóch kolejnych par skowronka na południe od terenu inwestycyjnego.

Tab. 2. Wykaz gatunków ptaków stwierdzonych na terenie inwestycyjnym i w strefie buforowej.

Lp.	Nazwa naukowa	Nazwa zwyczajowa	Sposób wykorzystania terenu badań	Ochrona gatunkowa	IUCN Red List (Europe)	Czerwona lista ptaków Polski	Załącznik I Dyr. Ptasiej
1	<i>Acrocephalus palustris</i>	łozówka	Ls	S	LC	LC	-
2	<i>Alauda arvensis</i>	skowronek	Ls	S	LC	LC	-
3	<i>Ciconia ciconia</i>	bocian biały	Za	S	LC	LC	tak
4	<i>Columba palumbus</i>	grzywacz	Za	Ł	LC	LC	-
5	<i>Curruca communis</i>	cierniówka	Ls	S	LC	LC	-
6	<i>Emberiza calandra</i>	potrzeszcz	Ls	S	LC	LC	-
7	<i>Linaria cannabina</i>	makolągwa	Za	S	LC	LC	-
8	<i>Motacilla alba</i>	pliszka siwa	Ls, Za	S	LC	LC	-
9	<i>Motacilla flava</i>	pliszka żółta	Ls	S	LC	LC	-
10	<i>Passer montanus</i>	mazurek	Za	S	LC	LC	-
11	<i>Pica pica</i>	sroka	P	C	LC	LC	-
12	<i>Streptopelia decaocto</i>	sierpówka	Za	S	LC	LC	-
13	<i>Sturnus vulgaris</i>	szpak	Za	S	LC	LC	-
14	<i>Turdus merula</i>	kos	Ls	S	LC	LC	-
15	<i>Turdus pilaris</i>	kwiczoł	P	S	LC	LC	-

Znaczenie symboli użytych w tabeli:

Ochrona gatunkowa: **S** – ścisła ochrona gatunkowa; **C** – częściowa ochrona gatunkowa; **Ł** – gatunek łowny;

Kategorie zagrożenia: **LC** – gatunek mniejszej troski;

Sposób wykorzystania terenu badań:

Ls – gatunki lęgowe w sąsiedztwie planowanej inwestycji;

Za – gatunki zalatujące w okresie lęgowym na teren inwestycji;

P – gatunki przelatujące nad terenem inwestycyjnym.

W trakcie inwentaryzacji, stanowiska poszczególnych gatunków przypisywano do następujących kategorii lęgowości: lęgi możliwe (kategoria A), prawdopodobne (kategoria B) oraz pewne (kategoria C). Kategorie wyznaczano zgodnie z kryteriami Polskiego Atlasu Ornitologicznego, zmienionymi na potrzeby funkcjonowania systemu ORNITHO (Wilk 2016).

Tab. 3. Liczebność gatunków lęgowych i prawdopodobnie lęgowych w strefie buforowej.

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa zwyczajowa	Liczba par lęgowych	Kryterium lęgowości	Kategoria lęgowości
1	<i>Acrocephalus palustris</i>	łozówka	1	TE	B
2	<i>Alauda arvensis</i>	skowronek	2	PR	B
3	<i>Curruca communis</i>	cierniówka	1	S	A
4	<i>Emberiza calandra</i>	potrzeszcz	1	POD	C
5	<i>Motacilla alba</i>	pliszka siwa	1	O	A
6	<i>Motacilla flava</i>	pliszka żółta	2	PR	B
7	<i>Turdus merula</i>	kos	1	S	A

Znaczenie symboli użytych w tabeli:

Kategoria lęgowości: **B** – gniazdowanie prawdopodobne; **C** – gniazdowanie pewne;

Kryteria lęgowości: **O** - pojedyncze ptaki obserwowane w siedlisku lęgowym, **S** – jednorazowa obserwacja śpiewającego lub odbywającego loty godowe samca w siedlisku lęgowym, **POD** – ptaki z pokarmem dla młodych lub odchodami piskląt; **PR** – para ptaków obserwowana w siedlisku lęgowym; **TE** – śpiewający lub odbywający loty godowe samiec stwierdzony co najmniej przez 2 dni w tym samym miejscu (zajęte terytorium) lub równoczesne stwierdzenie wielu samców w siedlisku lęgowym.

7.3. Literatura

Chodkiewicz T., Kuczyński L., Sikora A., Chylarecki P., Neubauer G., Ławicki Ł., Stawarczyk T. 2015. Ocena liczebności populacji ptaków lęgowych w Polsce w latach 2008-2012. *Ornis Polonica*, 56: 149-189.

Chodkiewicz T., Chylarecki P., Sikora A., Wardecki Ł., Bobrek R., Neubauer G., Marchowski D., Dmoch A., Kuczyński L. 2019. Raport z wdrażania art. 12 Dyrektywy Ptasiej w Polsce w latach 2013-2018: stan, zmiany, zagrożenia. *Biuletyn Monitoringu Przyrody* 20: 1-80.

Chylarecki P., Sikora A., Cenian Z., Chodkiewicz T. (red.) 2015. *Monitoring ptaków lęgowych. Poradnik metodyczny*. Wydanie 2. GIOŚ, Warszawa.

Chylarecki P., Chodkiewicz T., Neubauer G., Sikora A., Meissner W., Woźniak B., Wylegała P., Ławicki Ł., Marchowski D., Betleja J., Bzoma S., Cenian Z., Górski A., Korniluk M., Moczarska J., Ochocińska D., Rubacha S., Wieloch M., Zielińska M., Zieliński P., Kuczyński L. 2018. *Trendy liczebności ptaków w Polsce*. GIOŚ, Warszawa.

Głowaciński Z. 2022. Czerwona lista kręgowców Polski – wersja uaktualniona (okres 1 i 2 dekady XXI w. *Chrońmy Przyrodę Ojczyzną*, 78 (2): 28-67.

Kuczyński L., Chylarecki P. 2012. *Atlas pospolitych ptaków lęgowych Polski. Rozmieszczenie, wybiórczość siedliskowa, trendy*. GIOŚ, Warszawa.

Sikora A., Rohde Z., Gromadzki M., Neubauer G., Chylarecki P. (red.) 2007. *Atlas rozmieszczenia ptaków lęgowych Polski 1985-2004*. Bogucki Wyd. nauk., Poznań.

Tomiałojć, L. 1980. Kombinowana odmiana metody kartograficznej do liczenia ptaków lęgowych. *Notatki Ornitologiczne*, 21, 33-54.

Tomiałojć, L. 1980. Podstawowe informacje o sposobie prowadzenia cenzusów z zastosowaniem kombinowanej metody kartograficznej. *Notatki Ornitologiczne*, 21, 55-61.

Tryjanowski P., Kuźniak S., Kujawa K., Jerzak L. 2009. Ekologia ptaków krajobrazu rolniczego. Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań.

Wardecki Ł., Chodkiewicz T., Beuch S., Smyk B., Sikora A., Neubauer G., Meissner W., Marchowski D., Wylegała P., Chylarecki P. 2021. Monitoring Ptaków Polski w latach 2018–2021. Biuletyn Monitoringu Przyrody 22: 1–80.

Wilk T., Chodkiewicz T., Sikora A., Chylarecki P., Kuczyński L. 2020. Czerwona lista ptaków Polski. OTOP, Marki.

8. Teriofauna

8.1. Metodyka

Ssaki inwentaryzowano w oparciu o obserwacje bezpośrednie oraz wszelkie ślady bytowania w terenie: tropy, odchody, ślady żerowania, nory.

W trakcie kontroli wykorzystywano lornetkę Kowa BDII-XD 10-42 oraz aparat cyfrowy z teleobiektywem.

8.2. Charakterystyka teriofauny

Na terenie inwestycyjnym natrafiono wyłącznie na pojedyncze tropy saren *Capreolus capreolus*. W strefie buforowej stwierdzono dodatkowo obecność lisa pospolitego *Vulpes vulpes* (również pojedynczy ciąg tropów). Kontrola przeprowadzona w maju 2026 r. nie wykazała, aby obszar ten zmienił swój potencjał dla ssaków – nadal należy uznawać go za bardzo mały.

8.3. Literatura

Aulagnier S., Haffner P., Mitchell-Jones A. J., Moutou F., Zima J. 2009. Mammals of Europe, North Africa and the Middle East. A & C Black Publishers, London.

Dietz C., Helversen O., Nill D. 2009. Nietoperze Europy i Afryki północno-zachodniej. Biologia, rozpoznawanie, zagrożenia. Multico Oficyna Wydawnicza, Warszawa.

Głowaciński Z. 2022. Czerwona lista kręgowców Polski – wersja uaktualniona (okres 1 i 2 dekady XXI w. Chrońmy Przyrodę Ojczystą, 78 (2): 28-67.

Jędrzejewski W., Sidorowicz W. 2010. Sztuka tropienia zwierząt. Zakład Badania Ssaków Polskiej Akademii Nauk, Białowieża.

Romanowski J. 1998. Śladami zwierząt. Państwowe Wydawnictwo Rolnicze i Leśne, Warszawa.

Sachanowicz K., Ciechanowicz M. 2008. Nietoperze Polski. Multico Oficyna Wydawnicza, Warszawa.

9. Oddziaływania inwestycji na przyrodę

Etap realizacji przedsięwzięcia

Oddziaływanie:

1. brak oddziaływania na siedliska przyrodnicze – planowana inwestycja obejmuje wyłącznie grunty orne;
2. brak istotnego oddziaływania na chronione gatunki owadów – choć w trakcie wzrostu upraw, na terenie inwestycyjnym z pewnością pojawiają się również rośliny żywicielskie dla wybranych owadów, nie można uznać ich za siedliska kluczowe dla funkcjonowania lokalnych populacji. Wynika to z małej powierzchni zajmowanej przez chwasty (w trakcie prowadzonej kontroli były to wyłącznie wschodnie i południowe obrzeża terenu inwestycyjnego) oraz ich małej różnorodności gatunkowej (12 gatunków roślin w granicach terenu inwestycyjnego);
3. analiza ortofotomap nie wykazała możliwych połączeń pomiędzy potencjalnymi miejscami zimowania a miejscami rozrodu, co zmniejsza prawdopodobieństwo migracji przez teren inwestycyjny a wiosna 2026 r. w rowach melioracyjnych nie potwierdzono obecności płazów;
4. brak istotnego oddziaływania na gady – potencjalne siedliska znajdują się poza granicami planowanego przedsięwzięcia;
5. kolizja z siedliskami lęgowymi ptaków – w granicach Wielkopolski, uprawy zbóż wykorzystywane są przez takie gatunki jak skowronek, pliszka żółta, dzierlatka, przepiórka, kuropatwa czy błotniaki; choć kontrola prowadzona w maju 2026 r. wykazała prawdopodobny lęg skowronka, w miarę wzrostu upraw bądź też w cyklach rocznych, skład gatunkowy ptaków bądź ich liczebność mogą ulegać nieznacznym fluktuacjom;
6. płoszenie ptaków i ssaków, co wiąże się z odsunięciem miejsc lęgowych, żerowisk i miejsc odpoczynku od granic terenu inwestycyjnego, zwiększając rzeczywistą powierzchnię siedlisk wykluczonych z możliwego wykorzystania przez zwierzęta.

Działania minimalizujące:

1. zalecany jest rekonesans rowów melioracyjnych przez rozpoczęciem prac budowlanych (zarówno wzdłuż wschodniej granicy terenu inwestycyjnego jak i w rowie zlokalizowanym nieco dalej na północ) w celu potwierdzenia lub wykluczenia rozrodu płazów. W przypadku potwierdzenia rozrodu, zastosowanie stosowanych środków ochronnych (np. tymczasowych ogrodzeń herpetologicznych), zgodnie z zaleceniami osoby prowadzącej kontrolę;
2. zalecane jest przystąpienie do prac budowlanych poza sezonem lęgowym, czyli w okresie od 1 września do 28 lutego. W miarę możliwości uzupełnienie danych o rozmieszczeniu gatunków lęgowych przed rozpoczęciem prac budowlanych.

Etap eksploatacji przedsięwzięcia

Oddziaływanie:

1. brak oddziaływań innych niż te, o których wspomniano na etapie realizacji przedsięwzięcia.

Działania minimalizujące:

1. w przypadku rozrodu płazów w rowach melioracyjnych, co mogłoby rodzić ryzyko kolizji na etapie migracji lub dyspersji porozrodczej, należy zastosować się do zaleceń wynikających z przyszłej kontroli, obejmujących np. montaż szczelnego ogrodzenia herpetologicznego.

Etap likwidacji przedsięwzięcia

Oddziaływanie:

1. brak oddziaływań innych niż te, o których wspomniano na etapie realizacji przedsięwzięcia.

Działania minimalizujące:

1. brak

UWAGA!

Wszelkie działania realizowane na obszarze zasiedlonym przez gatunki objęte ochroną prawną należy poprzedzić uzyskaniem tzw. decyzji derogacyjnej, czyli zezwolenia na odstępstwa od zakazów ustanowionych w stosunku do gatunków chronionych, wydawanego na podstawie art. 56 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody. Dotyczy to m. in. niszczenia siedlisk (usuwanie runa), usuwania gniazd czy płoszenia.

Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia, pomimo określenia przyrodniczych warunków realizacji inwestycji, nie upoważnia do formalnoprawnej ingerencji w siedliska gatunków chronionych – realizacja inwestycji wymaga uzyskania obu dokumentów.